

KAZINCZY FERENCZ

MÉLTÓSÁGOS

BÁRÓ WESSELENYI

MIKLÓS ÚRHOZ,

MIKLÓSNAK FIJÁHOZ,

M I D Ő N,

TIZENHARMADIK ESZTENDEJÉBE BELÉPVÉN,

A' KÖZÉP-SZOLNOK VÁRM. FELKÖLTEK KÖZÖTT, MINT KAPITÁNY-
SEGÉDTSZTJE AZ ATYJÁNAK, SZOLGÁLNI KEZDETT.

'S SZÁZADIÁT MART. 25d. 1809. NAGY-KÁROLYBAN

NÁDOR-ISPÁN Ö CS. KIR. FENNSÉGE ELŐTT

A' FEGYVERBEN GYAKORLATA.

LÁSSD A HAZAI TUDÓSÍTÁSOK I. FÉLESZT. XXXII. DARABJÁT.

B U D Á N,

NYOMTATTATOTT A' KIR. MAGYAR UNIVER. BETŰIVEL.

~~22~~
19.

624 377

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

B 5919/1916

LELTÁRI SZÁM

Még a praetexta repdes válladon,
Ambróziát lehell szép üstököd,
'S gyengéd orczádon 's e' kis száj körül
Rózsák virítnak, mint az Ámorén —
Legszebb, legbájosbb Ámor önmagad:
'S ím a' gynaecium' csendes rejtekéből
Kiszökve, már a' vérmezőre futsz,
Hogy ott azok közt léphess-fel, kik az
Ádáz halálnak mennek ellenébe.
Gyermek, mi ez? 'S te azt hiszed talán,
Hogy itt az a' harcz vérszi kezdetét,
A' mellyet egykorúid, a' tavasz'
Virággal elhintett pázsitjain,
Örökre gyúladozva indítanak?
Te azt hiszed talán, hogy itt elég lesz
Szeg csödörödnök hátán a' szerint
Rengetni a' földet, mint midőn az ifjabb
Caesárt és Armidórt, nemeknek díszeit,
'S a' hattyunyakkal, melly veszélyt hozott volt
Laedára, most is büszke Júpitert,
'S a' nagyserényű vén Bucephalust,
Ki még ifjú a' kedves kis tehernek,
'S Brútust, a' talpverőt, és Pittet 's Foxot,
Egymásnak itt is ellenségeit,

A'

A' stádiumban addig fékezed,
 Míg a' kelő port a' tajték eloltja,
 Melly a' kifáradt ló' inán lefoly?
 Oh élj korodhoz illő kényeidnek!
 A' melly dologra társaid felálltak,
 Az férjfilelket kíván, 's férjfiart.

Dicső atyádnak gondos bölcsesége
 'S példája benned mit tehettek 's tettek,
 Azt én igen jól értem. Nem tanúlad
 Te ökörültte, mint kell Halberzwölfét
 'S pácsit csinálni, 's a' bohó pagátot —
 Oh melly öröm! 's melly ész! — elfogni, hogy
 Fogát-csikarva kél-fel titkolója,
 'S átkozza az ötet-üldöző szerencsét
 És a' napot melly szülte, míg a' kettő
 A' gyözedelmesnek paeánt kiált.
 Sem a' mit a' nagy házak' magzati,
 Atlási egykor honnunknak, legelső
 Gonddal tanulnak, hogy gillétjeken
 Két sorban álljon é, vagy egyben, a' gomb,
 'S nankín legyen, vagy bársony, a' nadrágok,
 'S cravátjokat bodorral kell e még is,
 Vagy már bodor nélkül, megkötniek.
 Te nem tanúlad ezt, és nem tudod:
 Ez a' komornyik gondja, 's a' szabódé.
 Ezek helyett én téged a' Zsibó'

Larariumában, a' szent tűzhely mellett,
 Atyád' beszédit és vendégiét,
 Már messze túl az éjfél' nyugalomra -
 Szóllító órájin, el nem telhető
 Gyönyörködéssel, láttalak, fülelni.
 Hijába hinté Morpheus altató
 Mákját szemedre: nem zsibbadt-meg az
 'S mint hültem-el, midön a' kis fiú,
 Ki, atyja' térdén nyájasan fetrengvén,
 Egyedül lovában látszott élni, mellyet
 Tanúlt kezekkel a' gyertyák' viasz
 Olvadványaiból képze, lángra gyúladt
 A' Consul ellen, a' ki, megfeledvén
 Hogy ő elébb volt atyja gyermekeinek
 Mint Consul, őket bárd alá vetette,
 'S társára nem tolt a' bírói tisztet!
 Vagy akkor, a' midön még csak kilencz
 Esztendős Átilánk, — az áltatásnak
 Úgy kára nélkül, mint az Aeschylus'
 Színjén a' férjfaszk az asszonyrollát —
 Csudálkozásra méltó tüzzel játszád
 Most a' nagy bajnokot, majd a' nagy embert!
 'S ím teljesedni látom a' mit akkor,
 Előadásod' ígézö hatalma
 'S szemérmes bátorságod által el —
 Bájolva, töled örvendéssel vártam.
 Te, a' ki még öt év előtt remegve

Ké-

Kéréd Zilajnak felgyült Rendeit,
 Hogy ők a' kisdéd új Papíriust
 Benn a' Tanácsban lenni szenvedjék- meg,
 Mint Róma szenvedé- meg a' magáét, —
 Most, még öt év után legény, vezérled,
 Lélekben bátor férjfi már, egy százát;
 'S alattvalóid a' pelyhetlen- állú
 Kis Tiszttól vesznek bátor férjfilelket.
 De bátor férjfilelked, szólj, talál- e'
 Kész teljesítőt a' még gyermekkarban?
 Elég a' Tisztnek csak gyúlasztani
 A' tőle függő serget? vagy példával
 Kell inkább éreztetnie, hogy ő
 Azért legelső mert legérdemesbb.

Nagy őseidnek szent árnyékaik,
 Kiket hazánk védistenségei közzé
 Tisztelve vitt, mert készek voltak érte
 Letenni lelkeiket, gerjeszthetik
 Mellyednek szép tüzét, hogy a' Dicsőség'
 Sziklás ösvényén nyomdokaikba hágj.
 De a' hazáért nem csak veszni szép:
 Szép élni is öértte; 's a' melly ágat
 Minerva tört a' néki- szentelt fáról
 Atyád' nagylelkű anyja' homlokára,
 Az nem kevésbbé méltó leghevesbb

Kívánatidra, mint a' melly Ferencznek
Készült zászlójit ékesíteni.

A' koczka meg van vetve. Menj tehát,
'S vezératyádnak bajnokjobbja mellett
Küszdj a' Dicsőség' fényes nimbusáért.
'S ha Márs haragra gyúlad ellened,
Hogy véle szembe kelni mérészlettél,
'S fejedre rántja villámpallosát,
Oh, fogjon Aphrodíte védködjébe!
'S ő, a' ki Párist a' harcz' vészeiből
Kikapta, kapjon most ki téged is!

J E G Y Z É S E K.

Az ifjabb Caesárt és Armidórt. . . .) Klopstock, Ódájának II. Köt. a' pompás nágyrerítű kiadás' 259-dik lapján, gyönyörködve dicsekszik, hogy az ő *Idúná*-ja arabsz. atyától 's dán anyától vette eredetét. Felbátorítva a' Klopstock' példája által, hadd említse tehát ezen poétai epistola' írója, hogy ez a' két legszebbike minden lovaknak a' mellyeket valaha látott, Erdélyi anyáktól, de arabsz és spanyol eredetű atyától, az 1804-ben élni megszűnt *idősbő Caesártól*, Zsibón születtek. Az ifjabb Caesár aranyszínű szög (az az sárگا), mint az atya volt; Armidór pedig cukaszínű-ezüstszürke; 's mind ketten 1805-ben, a' midőn őket az író látta, hat esztendősek voltak.

Júpiter. . . .) A' nevet szerencsés ómennel kapta kisded korában, mert *hattyúibb nyakat* lehetetlen látni; színe cseresznyepelly.

Bucephalus. . . .) Midőn az idegen a' Zsibói istállóba belép, meg nem foghatja, hogy ezt a' lovak Thersytesét miért állítják a' Neptúnus' legszebb alakú teremtcsei közzé; mert otromba húsos feje nem sokkal szebb a' Siléus' paripájáénál; feje sérénye perpendiculáris parallela líneákban ér szinte térdéig és még alább, 's dereka bé-
hor-

horpadt. De mikor a' kis Alexander reá ül, akkor a' vén ló megijedva érzi magát; szarvasi vékonyságú lábait nagy erővel veri földhöz 's kettőzített dobogással szedi-fel igen magasan; rettentőleg tüszköl, túrja a' tajtékot, 's a' kis lovaglót repdeső serényével gyakorta egészen eltakarja. Akkor az idegennek nem kell magyarázat, hogy a' szép lovakat nagy számban nevelő Erdély' legelső istállójában ez a' csúnya vén fakó nem foliéképen áll.

Brútot, a' talpverőt. . . .) Ez is Caesárnak fia. Színe fekete. Ez a' *succussor* (kengyelvasverő) méltán viseli a' *percussor*' (gyilkoló') nevét. Gyönyörűen szedi lábait, 's csupa tűz; mint minden ló mely Zsibón neveltetett:

Mint az Aeschylus' színjén. . . .) Valamint a' görögök' theátrumi játékaikban nem ártott az az illúsióknak, hogy az asszonyok' rölljait asszonyi ruhákba 's lárvá alá rejtett férfiak játszották; úgy nem az itt, midőn a' bajnok Átilát egy kilencz esztendő gyermek játszodta.

Zilajnak felgyűlt Rendeit. . . .) A' hat esztendő W. (született Decemb. utolsóján 1799.) az atyját a' Vármegye' Marcális Gyűlésére bekísérte, 's a' Gyűlést még akkor el nem kezdett Rendekhez egy rövid megszólítást tartott, hogy mint Papíriust a' Római Atyák. . . . — Ifjaink, kik nem tudják a' történetet, de tudják mi a' Pagát és a' Pácsi 's a' Halberzwölfe, megkérdehetik szoktól, a' kik ezeket nem ismerik.

Atyád' nagy-lelkű anyja' testvérénch. . . .) Vargyasi Bárány Dániel Pólyxéna, kinek emlékezetét literatúránk tiszteletben tartja.

Ferencznek hészült zászlóit éhesíteni. . . .) A' Palatinus W. el kezdete tenni a' katonai tetteket: de az a' pálya nem vala nyitva előtte; 's már Marányt *matre dea monstrante viam* vette-meg, nem a' Márs' segedelemével.

A' ki Párist. . . .) Nem a' francziák' városokat, a' mit a' Halberzwölfe' őzőji talán gyanítanak; hanem a' Menelaus' szép asszonya' ellopóját, Homérusnál az Iliás III-dik Könyvében.

non

